

[Holger Eriksen.]

pr. måned og kun med mindst en måneds varsel. Der skal foreligge en indstilling fra nationalbanken, og der skal forud forhandles med Danske Bankers Fællesorganisation. Private banker kan derved inddrages i den pengepolitik, som det er nødvendigt at føre, og det anser jeg for et meget stort fremskridt.

Alt i alt kan jeg anbefale lovforslaget til hurtig behandling i det udvalg, hvortil det bliver henvist, idet jeg samtidig understreger betydningen af, at det er lykkedes handelsministeren ved forhandling at opnå enighed mellem de private banker og nationalbanken om det lovforslag, der her foreligger til behandling.

Niels Eriksen: Den første banklov, der blev gennemført i 1919, tilsigtede at skabe en fastere ramme om bankernes virksomhed. Den lagde ikke bankerne i spændetrøje. Loven blev ændret på en del punkter i 1930, men som helhed bevarede den dog sin forholdsvist liberale karakter.

De principper, der blev nedfældet i loven for snart 40 år siden, er i hovedsagen stadig gældende og må siges at have stået deres prøve i praksis. Det er derfor forstæeligt, at provinsbankforeningens formand på foreningens årsmøde i foråret om en revision af bankloven, den revision, vi nu er i gang med, udtalte, at denne revision af selve bankloven ikke havde været ønsket fra bankernes side. Han udtalte — jeg beder om den højtærede formands tilladelse til et kort citat:

„...det har været vor opfattelse, at bankerne kan være godt tjent med at arbejde under den nuværende banklov med tillægslov, og at den gældende banklov også i det store og hele må tilfredsstille samfundets krav. Vi vil meget nødtigt se loven skærpet, så det vil blive tungere for os at arbejde.“

Den tillægslovgivning, som provinsbankforeningens formand omtaler, og som udløber den 30. april næste år, blev i sin tid indført, fordi bankerne i de ledige penges tid måtte se deres balance blive pustet voldsomt op, ja, så voldsomt, at de ikke kunne opfylde bestemmelsen i § 7 i den almindelige banklov om, at egenkapitalen skal udgøre mindst 10 pct. af de samlede gælds- og garantiforpligtelser. Bankernes egenkapitaler, som

før krigen gennemsnitligt lå på 16—17 pct., faldt under krigen til 7—8 pct. Derefter er de steget langsomt år for år. De nåede i 1948 op over 10 og var ultimo 1953 ca. 11.

Bag disse tal skjuler der sig store forskelle fra bank til bank, og der er fortsat i 1953 20 banker, hvis egenkapital ligger under 10 pct. af fremmedkapitalen.

Udviklingen under krigen medførte ikke, at usikkerheden ved at sætte penge ind i en bank blev større, tværtimod hobede pengene sig op som kassebeholdning og derfor som risikofri aktiver, og da samtidig udlånene gik ned, blev der mindre og mindre brug for egenkapitalen, så der absolut ikke var grund til at kræve denne forøget. Det var derfor naturligt, at man gennem en ekstraordinær tillægslov i 1943 tillod bankerne i deres gælds- og garantiforpligtelser at se bort fra den kassebeholdning, det ved kassebindingsloven af 1942 blev pålagt bankerne at holde udover kassen i henhold til banklovens § 11.

Bestemmelsen blev stående i kassebindingsloven, indtil denne bortfaldt med udgangen af 1949.

Bestemmelsen blev videreført i den lov, der løber indtil 30. april 1955, og hvis § 1 bestemmer, at bankerne i deres gælds- og garantiforpligtelser kan fradrage den kassebeholdning, de har udover det i banklovens § 11 krævede.

Tillægslovens bortfald, som navnlig er ønsket af nationalbanken, kan meget vel give hovedpine i en del banker, idet tiden ikke er gunstig for kapitaludvidelser, men som helhed skulle pengeforholdene vel være undergået en sådan normalisering, at det ikke er uforsvarligt, at man med disse modifikationer vender tilbage til den almindelige banklovs regler for en banks soliditet og likviditet. Det af handelsministeren forelagte forslag til ny banklov kan derfor danne grundlag for en forhandling, men jeg må pege på visse ting i dette forslag, som må gøres til genstand for meget grundige overvejelser.

Forslaget kræver, at minimumsgrænsen for den kapital, der efter banklovens § 6 skal til for at oprette nye banker, forhøjes fra 300 000 kr. til 1 mill. kr. Der er efter min mening noget betænkeligt heri, eftersom denne bestemmelse i praksis vel vil være ensbetydende med, at der ikke kan oprettes flere lokale banker i dette land. Bestemmel-